

SPANSKO REPUBLIKANSKO BRODOVJE V AKCIJI

REPUBLIKANSKI RUŠILEC JE UNIČIL KRIŽARKO, KI JE BILA PONOS FRANCOVEGA BRODOVJA

Z goreče križarke sta dva angleška rušilca rešila 400 mornarjev. — Ko je bila križarka zadeta, so se fašistične ladje naglo porazgubile. — Na guadalajarski fronti se baje koncentrirala nad sedemdeset tisoč italijanskih vojakov. — Priprave za pomladno ofenzivo.

BARCELONA, Španija, 7. marca. — Okoli 70 milj od španskega obrežja se je vnela bitka med fašističnimi in republikanskimi bojnimi ladjami. Neko fašistično križarko — ali je Canarias, ali pa Baleares — je zadel torpedo. Na križarki je nastala velika razstrelba in je pričela goreti.

Kot pravi špansko vladno poročilo, je bila križarka Canarias, ki je ponos mornarice generala Franca. Mnogo mornarjev je utonilo, toda številni mogoče dognati. Angleška rušilca Kempenfelt in Boreas sta rešila 400 mornarjev z goreče križarke. — Pomorska bitka se je pričela ob 2.20 ponoči. Ko je bila križarka zadeta, so ostale fašistične bojne ladje naglo pobegnile.

V fašističnem brodogradu so bile križarke Baleares, Canarias in Almirante Cervera, katere so spremljali štiri rušilci, ki jih je general Franco dobil od Italije.

Republikanci so poslali štiri rušilce na poizvedovanje. Pozneje ste pod zaščito noči odpluli križarki Libertad in Mendez Nunez, kateri so spremljevali rušilci Sanchez, Barciztegui, Almirante Antequera in Lepanto. Ob 12.45 so rušilci zagledali fašistične ladje. Rušilec Barciztegui je oddal dva torpeda, ki pa nista zadela. Nato pa so vladne bojne ladje pričele streljati. Vnela se je vroča bitka. En torpedo je zadel sovražno križarko in nastala je huda razstrelba. Kot pravi Associated Press, je rušilec Lepanto izstrelil torpedo, ki je zadel križarko.

LONDON, Anglija, 7. marca. — Poročevalec lista "The Daily Herald" poroča, da se je v Cadizu v južni Španiji izkrcalo 5000 italijanskih vojakov. 2500 vojakov se je pripeljalo iz Libije na bolniški ladji Gradisca, ostale pa so pripeljale italijanske bojne ladje.

Poročilo pravi, da so bili Italijani poslani na guadalajarsko fronto, severozapadno od Madrida, kjer namerava general Franco pričeti veliko ofenzivo.

HENDAYE, Francija, 6. marca. — Nad 70.000 italijanskih vojakov se zbira na guadalajarski fronti severno od Madrida za veliko ofenzivo proti glavnemu mestu. To bo druga velika ofenziva italijanske armade, odkar je bila poražena pri Guadalarjari v marcu lanskega leta.

Kot prvi neko poročilo, je pretekli teden tudi dospelo veliko število italijanskih aeroplanov v Seviljo.

Štirje nemški tovorni parniki zlagajo v Cadizu vojni material, ki bo prepeljan na guadalajarsko fronto.

General Franco pošilja največje topove in svoje najboljše čete, ki so se borile proti Teruelu, severovzhodno od Madrida, kjer bo pričel veliko pomladansko ofenzivo. Franco bo pričel ofenzivo proti Madridu s severovzhoda, kjer je bila lanske pomlad vstavljena ofenziva italijanske armade.

Zenska — glavna priča proti zarotnikom

PERSHING JE ČEDALJE BOLJŠI

Z zdravnikom se je razgovarjal o narodnem položaju. — Govoril je tudi s častnikom, ki je imel nalogo preskrbeti za njegov pogreb.

TUCSON, Ariz., 7. marca. — General John J. Pershing je preživel dober dan in se mu zdravstveno stanje izboljšuje, kot zatrjuje njegov zdravnik dr. Donald Davison, ki je včeraj ob 8.30 objavil naslednje poročilo:

"Po končani preiskavi me je sinoči general Pershing prosil, da ostanem pri njem. Razgovarjala sva se o narodnih zadevah. Njegov krvni pritisk je popolnoma zadovoljiv in generalov razum je popolnoma vred. Tekom dneva je redno je del."

General Pershing je tudi govoril z generalom Marshallom in svojim sinom Warrenom na solnčni verandi sanatorija. — Marshall se je prejšnji teden z aeroplanom pripeljal iz Washingtona v Tucson, da vse uredi glede pogreba, ko so zdravniki bili mnenja, da more smrt nastopiti vsak trenutek.

Pozneje je bolniška strežnica prinesla generalu Pershingu daljnogled, s katerim je gledal na gore in po dolini okoli sanatorija.

SELASSIEJEVA KRONA V RIMU

RIM, Italija, 7. marca. — Z dragimi kamni obdana krona Abesinije je bila poklonjena ministrskemu predsedniku Benitu Mussoliniju. Znak izgubljene abesinske slave je Mussolini prejel od maršala Rudolfa Grazianija, ki je krono skupno z žezlom prinesel iz Addis Ababa. Krono in žezlo so Italiji dobili, ko so v maju 1936 zavzeli glavno mesto Abesinije.

Mussolini je ukazal, da sta krona in žezlo izpostavljeni v kolonialnem muzeju v Rimu.

STRUPENA MEGLA V BELGIJI

BRUSELJ, Belgija, 7. marca. — Vojaki in kmetje so začeli več ognjev v "smrtni" dolini reke Meuse, da odženejo strupeno meglo, katere je leta 1930 zadušila 63 ljudi.

Ognji so dvignili meglo okoli 500 čevljev visoko in oblaki upajo, da je nesreča odvrnjena.

4. decembra, 1930 se je slaba megla razširila nad sedmimi vasi v bližini Liege. Ljudje so se zadušili in tudi

POGAJANJA MED ITALIJO IN ANGLIJO

Pogajanja bodo trajala okoli šest tednov. — Poljski vnanji minister Beck je prišel v Rim.

RIM, Italija, 7. marca. — Ko se je angleški poslanik v Rimu, Earl of Perth, cel teden posvetoval z ministrskim predsednikom Neville Chamberlainom v Londonu, je v nedeljo zvečer prišel z vnanjimi ministrom viscountom Halifaxom v Rim, da prične pogajanja z vnanjimi ministrom grofom Galeazzom Ciano.

Niti angleški, niti italijanski krogi ne marajo povedati, kdaj se bodo pogajanja pričela. Toda zaradi želje obeh vlad, da pride čimprej do sporazuma med obema državama, se bodo pogajanja po splošnem mnenju v nekaj dneh pričela.

Eno uro po Perthovem prihodu je prišel v Rim tudi poljski vnanji minister polkovnik Josip Beck.

Pogajanja med Anglijo in Italijo bodo najbrže trajala najmanj šest tednov, ker hoče obe državi zelo skrbno obravnavati vse medsebojne zadeve, da ne napravite pogreška, kakor lansko leto z gentlemansko pogodbo, ki ni imela nikakega uspeha, ker je bila prenapeta in površno slenjena.

Pogajanja se bodo vršila z največjo tajnostjo in časopisom ne bo dovoljeno, da o njih kaj proučajo, dokler pogajanja ne bodo končana in bo izid oznanjen.

Minister Beck, ki je prišel v Italijo na uradni obisk, in ki ga spremljata njegova žena in hči, je bil pri sprejemu deležen velikih demonstracij. Na postaji ga je pozdravil vnanji minister grof Ciano. Postaja je bila okrašena s poljskimi in italijanskimi zastavami. Zastave so tudi vihrale s hiš po ulicah, po katerih se je Beck peljal v Villa Madama, kjer navadno stanujejo gostje italijanske vlade.

Beck ni prišel v Rim v namen, da bi z Italijo sklenil kako pogodbo, temveč je prišel na izrecno željo Mussolinija, ki ga hoče osebno poznati.

mного živine. Tedaj so ljudje splošno domnevali, da so se razpočile bombe s strupenimi plini, ki so jih Nemci vrgli tekom svetovne vojne.

Leta 1930 je ta megla ležala tri dni in vzroka nikdar ni bilo mogoče dognati. Po mnenju nekaterih se dvigne megla iz bližnjega močvirja.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

CIO VODITELJ BO IZGNAN

Harry Bridges bo moral odpotovati iz Združenih držav. — Izgnan bo, ker se druži s skupino, ki hoče ovrčiti vlado.

WASHINGTON, D. C., 7. marca. — Zvezni naselniški urad je Harryju Bridgesu, voditelju Maritime Union, ki pripada k CIO, izročila izgonno povelje. Bridges je takoj izjavil, da so proti njemu dvignili obdolžbe zločinci, voluntri in krivoprišežniki.

Povelje, ki mu je bilo vročeno v Baltimore, sloni na postavi, ki zahteva, da so izgnani iz dežele vsi tujci, ki so člani kakšne skupine, ki hoče vlado s silo strmoglaviti ali pa so v zvezi s kako tako skupino.

Bridges, ki je bil rojen v Avstraliji, dolžijo njegovi sovražniki, da je komunist. Njegovo zaslisanje, ki bo došlo o tem, ali bo izgnan iz dežele, ali ne, je določeno za 25. aprila v San Francisco.

"To zaslisanje z veseljem pozdravljam," je rekel Bridges, "ker bo enkrat za vselej končalo kampanjo, ki jo vodijo proti meni kot predsedniku CIO organizacije pristaniških delavcev komunistični loviči."

Bridges pravi, da so se lastniki parobrodskih družb poslužili že vseh sredstev, s katerimi bi mogli razbiti organizacije pristaniških delavcev, da pa se bodo vsi ti poskusi pri prihodnji sodnijski obravnavi popolnoma razbili.

KITAJCI SO ZAUSTAVILI JAPONCE

Japonci skušajo prekorčiti Rmeno reko. — Japonci z artilerijo streljajo čez reko.

HANKOV, Kitajska, 7. marca. — Tuji viri poročajo, da so Kitajci preprečili Japoncem, da niso prekorčali Rmene reke blizu Čenčova, ki je železniško križišče v provinci Honan.

Boji so trajali celo soboto in na obeh straneh je bilo mnogo izgub.

Japonci so z aeroplani in z artilerijo obstreljevali železnico okoli Čenčova.

Japonska artilerija je streljala čez Rmeno reko, da bi odprla pot do Lunghaj železnice. Nek japonski častnik pravi, da je bil zelo poškodovan kitajski arzenal v Kungsijsenu in da je bilo uničenih 150 rečnih ladij.

Japonci zbirajo svoje čete okoli Venghijena, od koder ja-

VARVARA JAKOVLEVA POZNA VSE TAJNE SOVJETSKE POLICIJE

MOSKVA, Rusija, 7. marca. — Edina ženska, ki je poznala tajno osovraženo čeko v času revolucionarnih dni v letih 1917 in 1918, bo danes pripeljala iz svoje celice v sodnijsko dvorano, da pričča proti 21 zarotnikom in jih s svojim pričevanjem pošlje v smrt.

Ta žena je 53 let stara Varvara Nikolajevna Jakovleva, ki je tudi postala žrtev Stalinovega čiščenja.

Njeno pričevanje proti obtoženim zarotnikom ji bo najbrže rešilo življenje in bo obsojena samo na zaporno kazen.

Jakovleva bo največ izpraševana, ako je bil Nikolaj Buharin, katerega imenujejo filozofa boljše vizma, zapleten v zaroto, ki je imela namen leta 1918 umoriti Ljulina in Stalina.

Buharin je v sedanjem procesu že priznal, da je hotel strmoglaviti Stalinovo vlado in izdati Rusijo fašističnim državam, toda je zanikal, da bi bil v kaki zvezi z zarotniki, ki so hotel umoriti Ljulina in Stalina.

Priznal pa je, da je bil v zaroti, katere namen je bil "aretirati" Ljulina in Stalina.

Od Jakovleve, ki je bila nekoč finančna komisarka sovjetskih republik, bo skušal javni obtožitelj Andrej Višinski dobiti dokaze, s katerimi bo Buharinovo tajenje ovrženo.

Tekom sedanjega procesa so vsi obtoženci priznali, da so nameravali strmoglaviti Stalinovo vlado, da so bili zapleteni v umore in sabotaže in da so bili celo v mednarodni zaroti z Nemčijo, Japonsko in Anglijo, da razdele Rusijo.

Proces bo najbrže končan koncem tega tedna.

NAROCITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

ponška težka artilerija strelja na milj oddaljeni Kungsijsen čez Rmeno reko.

Kitajci dobivajo močna ojačenja okoli Jenčova v provinci Šantung, da vstavijo Japonce, ki prodirajo ob Tiencin-Pukov železnici proti Sučovu, ki je važno železniško križišče Tiencin Pukov in Lunghaj železnice.

ŠANGHAI, Kitajska, 7. marca. — Nek japonski častnik je rekel, da je japonski vojak, ki je bil obdolžen, da je udaril ameriško učiteljico Miss Grace Brady v obraz, pri zaslišanju rekel, da se je samo dotaknil njenega ovratnika, ko jo je ustavil in jo hotel preiskati.

Ameriški konzul Clarence E. Gauss pa zatrjuje v svojem protestu, ki je bil vročen japonskim oblastim, da jo je vojak udaril v obraz, ko je pregledoval njeno ročno torbico.

MADŽARSKA SE OBOROŽUJE

Madžarska armada bo opremljena z najmodernejšim orožjem. — Židje imajo velik vpliv na vse javno življenje.

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 6. marca. — Ministrski predsednik Koloman Daranyi je glede notranje in vnanje politike rekel, da se bo Madžarska oborožila.

"V sedanjem trenutku," je rekel Daranyi, "madžarska armada, četudi je izborna, ni opremljena z modernim orožjem. To pa bo storjeno v bodočnosti."

Daranyi je rekel, da je njegova vlada desnice, toda popolnoma ustavna in nasprotuje vsaki ekstremistični agitaciji, pa naj pride od leve ali desne.

Glede židov je rekel, da imajo velik vpliv na gospodarskem, finančnem in kulturnem polju, toda je izjavil, da jim bo treba stopnjevanje naložiti nekatere omejitve, ki pa bodo postavne.

BERLIN, Nemčija, 6. marca. — Javno izjavo madžarskega ministrskega predsednika Kolomana Daranija glede madžarske oborožitve je Nemčija pozdravila z odkritim zadoščanjem.

Po nemškem mnenju je madžarsko oboroževanje nov žebelj v krsto mirovnih pogodb. Madžari so izgubili narod sređi slovanskega sveta in so zaradi tega zavezniki Nemčije.

Madžarska oborožitev je Nemčiji posebno dobrodošla zaradi tega, ker pomeni nov pritisk na Čehoslovaško, ki ima v svojih mejah mnogo Madžarov.

BOMBARDIRANJE BARCELONE

BARCELONA, Španija, 6. marca. — Ko so fašistični aeroplani v dveh urah trikrat bombardirali Barcelono, je bilo ubitih 10 ljudi, dvakrat toliko pa ranjenih. V prejšnjih petih napadih v 24 urah pa je bilo ubitih 17 oseb.

BARCELONA, Španija, 6. marca. — Veliki boji so se pričeli v Andaluziji, kjer so fašisti pričeli obstreljevati Alcala la Real, severozapadno od Granade. Republikanci pa so napad odbili in se zasedli strateško važen hrib pri Jaenu.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Saks, President J. Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

45th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Kanado	Za pol leta	\$3.70
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 3-1242

DOPISI brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar za naročnino naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnika.

ZADNJE VOLITVE NA ŠPANSKEM

Dne 16. februarja 1936 so bile na Španskem zadnje volitve.

Koruptna vlada Leroux-Gil Roblesa je bila prisiljena k odstopu. Nadomestila jo je vlada Manuela Portele Valladaresa, načelnika "republicanskega centra".

Španski narod se je dobro spominjal boja, ki ga je vodila Leroux-Gil Roblesova vlada z asturskimi rudarji, odločnimi nasprotniki fašizma.

Pri volitvah v državni zbor (ki se na Španskem imenuje cortes) je bilo sledeče razmerje: na eni strani ljudska fronta s socialisti kot najmočnejšo in republičansko levico kot drugo najmočnejšo stranko; na drugi strani pa reakcija z "avtonomno špansko federacijo" kot najmočnejšo in "tradicionalisti" kot najglasnejšo skupino.

Med njima so bile manjše stranke: konservativci, republikanci, naprednjaki, centristi, radikali in neodvisni.

Kakšen je bil izid volitev?

Ljudska fronta — torej stranke leve — je dobila 4.338.449 glasov in v državnem zboru 277 sedežev. Stranke desnice so dobile 3.996.931 glasov in 132 sedežev v državnem zboru. Centrum je dobil 499.320 glasov in 32 mandata.

Večina volilcev se je torej izrekla za stranke leve.

Večina španskega naroda je odobrila ustavno državo iz leta 1931.

Vlada gospoda Manuela Portele Valladaresa je odstopila. Bila je pač mnenja: narod je pri rednih volitvah spregovoril odločno besedo in hoče imeti vladno po svoji volji.

To novo špansko vlado je tvoril Manuel Azana, ki je vodil stranke leve v boju proti reakciji in zmagal.

Socialisti, dasi so imeli 89 mandatov, niso hoteli biti zastopani v Azanovi vladi, obljubili so ji pa svojo pomoč.

Po volitvah 16. februarja 1936 je bila španska vlada sliena današnji Chautempsovi vladi v Franciji.

Proti tej vladi je skoval general Franco zaroto in začel vojno z večino španskega naroda.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.55	Din. 100	Za \$ 6.35	Lir 100
\$ 5.00	Din. 200	\$ 12.70	Lir 200
\$ 7.50	Din. 300	\$ 19.05	Lir 300
\$ 10.00	Din. 400	\$ 25.40	Lir 400
\$ 12.50	Din. 500	\$ 31.75	Lir 500
\$ 15.00	Din. 600	\$ 38.10	Lir 600
\$ 17.50	Din. 700	\$ 44.45	Lir 700
\$ 20.00	Din. 800	\$ 50.80	Lir 800
\$ 22.50	Din. 900	\$ 57.15	Lir 900
\$ 25.00	Din. 1000	\$ 63.50	Lir 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo valjnih čekov kot zgoraj navedeno, bodite v dinarjih ali lirah dovoljume če boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 11.50
\$ 15.—	\$ 17.25
\$ 20.—	\$ 23.00
\$ 25.—	\$ 28.75
\$ 30.—	\$ 34.50
\$ 35.—	\$ 40.25
\$ 40.—	\$ 46.00
\$ 45.—	\$ 51.75
\$ 50.—	\$ 57.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

KITAJSKO-JAPONSKA VOJNA

Kitajske čete na poti v Šansi pokrajino, kjer se Kitajci junaško ustavljajo prodirajočim Japoncem.

WPA je popravila kip — svobode

Več kot petdeset let je minulo, odkar orjaška boginja svobode pozdravlja vsakega potnika, ki prihaja v Ameriko skozi newyorški zaliv.

Ko so l. 1886 na otočju Bedloe's Island sredi luke postavili ta ogromni kip, ki je bil dar Francoske v trajen poklon visokim idealom, preinjavajočim

rejtvo svobodne Amerike, se je ta kip svetil kot gladek in nov kositrasti novič. Podnožje iz kamna in cementa, na kateri kip stoji, je bilo močno in trdno. Zemljišče okolo podnožja je bilo lepo zravnavano in tvorilo vabljiv okolišč.

Pol stoletja je minulo. Leta 1936 je bilo boginja duševno še tako polna življenja kot l. 1886. Ali, kar se tiče njene lepote, se je bila postarala. Za petdeset let jo je tolkel veter in prš morja, bila je splahnjena na od poletnih viharjev, toče in zimskih metev in izpostavljena je bila kislim dimom in sajam industrije in paroplovbe.

Njena svetla kositrasta obleka je zgubila nekdanji sijaj in navlekla se je s pusto zeleno barvo; njeno podnožje pa se je zrahljalo vsled prodirajoče vode in steklo v njeni baklji je bilo delom razbito. Voda je bila odnesla prst s parka ob podnožju. Bila je zares nevarnost, da se kip nekega dne utegne razsuti.

Works Progress Administration, vladna pripomožna organizacija, je zaposlila skupino ljudi, da se kip vzpostavi v prejšnji stan. Ti ljudje so bili mojstri v svojih strokah — zidarji, slikarji, železarji, strokovnjaki prsti — vsi najeti od WPA iz religioznih seznakov mesta New York. Lotili so se dela z ono izurjenostjo, ki je plod dolge izkušnje.

Zelena prevlaka kositrastega kipa ni bila odstranjena, kajti

ta prevlaka je oksid, ki obvaruje spodujo kovino. vse drugače kakor rja pri železu. S to edino izjemo pa so boginjo svobode umili in očistili zunanji in znotraj in njeni oslabljeni ali polomljeni deli so bili popravljani oziroma nadomeščeni.

Največ dela je bilo pri popravilju notranjosti. V petdesetih letih, odkar kip stoji sredi newyorške luke, je bilo kovinasto ogrodje kipa dvajsetkrat pobarvano, tako da je ena plast barve ležala nad drugo. Vse to je bilo treba izžgati. Ometali so potem rdečo svinčeno barvilo na ogrodje, da se obvaruje pred zarjavenjem in vsa notranjost je bila pobarvana z aluminom.

Zgradili so nove stopnice do vrha kamekitega podnožja. Majajoče se ozko stopnišče, ki vodi do razgledišča, je bilo pritrjeno k železnemu drogju, okolo katerega se vije. Kvišku vzdignjena roka kipa, ki je dolgo let bila nepristopna občinstvu, je bila pritrjena. Nove žice so bile instalirane za žarnice od 12.000 watt, ki žarijo iz baklje kot svetilnik za ladje in zrakoplove in v samo bakljo so postavili novo steklo.

Zidarji so utrili masivno podnožje. Vsa obrabljena mavta je bila odstranjena izmed kamnov in nadomeščena z novim cementom. Okolo nog boginje so položili debelo ploščo iz kositra, da bi odnašala deževnico, tako da ne prodira v podnožje. Končno pa so popravili park okolo kipa. Zgradili so nove pašpoti, vsadili drevesa in grmičevje in postavili več klopi za udobnost obiskovalcev.

Delo ni še končeno, ali to spomlad bo mali otočje Bedloe's Island postal zares krasna točka sredi newyorškega zaliva; slavni kip na njem pa

Iz Slovenije.

ZRTEV USODNEGA NAKLJUČJA

Te dni se je v kranjski tovarni Jogebruna primerila smutna nesreča, katere žrtev je postal 32-letni kovač Anton Žakelj iz Stražišča. Ključavničarju strojnega oddelka je bilo naročeno, naj popravi dvigalo za premog. Ključavničar je zato moral izmenjati na vrhu dvigala v višini 18 m železno spojko. Ker je ni mogel odstraniti od vrha, jo je pričel izbijati od strani.

V trenutku, ko je železo odletelo v globino, je stonil v strojni oddelek kovač Žakelj in pogledal proti dvigalu. Prav tisti mah mu je železo priletelo na levo stran glave in mu prebilo lobanjo. Ključavničar je samo čul krik. Takoj je zapustil dvigalo in priskočil na pomoč. Toda trudil se je zaman. Nesrečni Žakelj — resnično žrtev najusodnejšega naključja — je obležal na mestu mrtve.

bo stal zadosti trden za mnoga bodoča leta, držeč kvišku svetlo, ki je simbolično za ameriško svobodo.

V TRANSMISIJSKEM JERMENJU

21. februarja se je pripetila v tvornici Doktor v Mariboru huda nesreča. 30-letni delavec Josip Aljančič je imel opravka s stroji. Pri tem se je preveč približal veliki transmisiji. Nenadno se mu je obleka zapletla med jermenje in je Aljančiča vsega sleklo, ga zavrtilo in nato z vso silo treslo na tla, tako da je obležal s hudimi notranjimi poškodbami nezavesten. Nemudno so ga prepehali v bolnišnico, kjer si zdravniki prizadevajo, da mu vršijo življenje.

UMOR V GOZDU

Nedavno smo poročali, da so nasli v gozdu pri Rakoveu nad Vitanjem umorjenega 42-letnega Franca Grabnerja, lovškega čuvaja v vitanjskem lovskem revirju grofa Thurna. Vitanjskim orožnikom je kmalu uspelo pojasniti zločin in izslediti storilce. Dva okrog 18 let stara fanta sta pričakala Grabnerja v revirju pri Rakoveu in ga iz zasede napadla z nožem. Zabodla sta ga v trebuh, prster v roki in nogi, nato pa pobegnili. Grabner, ki je bil krepak mož, se je kljub ranam dvignil in se opotekal kakih 100 m daleč po gozdu, nato pa se je zgrudil in kmalu izdihnil. Ko sta se mlada morilca vrnila domov, sta povedala, da sta v gozdu pretepla nekega vinjenega moža, da je obležal. Ko so šli v gozd pogledat, so našli tam Grabnerja v mlakji krvi in že mrtvega. Orožniki so nato aretirali oba fanta, ki sta priznala, da sta Grabnerja umorila. Izjavila sta, da ju je k temu nagovoril učitelj Ivan Zagožen iz Rakovea, ki je sovražil Grabnerja, ker mu ta ni hotel prepušiti nekega prostora v Thurnovem revirju. Fanta sta tudi izjavila, da jima je dal Zagožen 1000 din kot nagrado za zločin. Zagožna so takoj aretirali in ga z obema fantoma vred izročili sreskemu sodišču v Konjicah.

Naša zastopnica za Cleveland in okolico Mrs. FRANCES PATIA nabira nove naročnike za "Glas Naroda". Rojake prosimo, naj ji bodo pri tem delu naklonjeni.

Uprava.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 50,000

PREMOŽENJE: \$7,500,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Peter Zgaga

Nasi ljudje so originalni. Nedavno sem slišal rojaka tarnati: — Tako preklemsko sem lačen, da bi takoj kvart vina popil.

V naše uredništvo prihajajo vsakovrstni ljudje, in je večkrat slišati kakšno prav originalno.

Nekoč nas je obiskal redkobeseden, toda precej obilen možak.

— Odkod ste? — sem ga vprašal. — Ali ste Gorenjec, Notranjec ali Dolenjec?

— Ne to in ne ono, — je rekel. — Jaz sem napol Ribničan.

— O, takšnega pa še nisem videl, da bi bil napol Ribničan. Ribničani so vsi stoprocentni — sem mu rekel, ker Ribničane presneto dobro poznam.

— Jaz sem pa le napol Ribničan, — je pojasnil. — Ko sem pred petindvajsetimi leti odstopoval iz Ribnice v Ameriko, sem vagal stopindvajset funtov. Sedaj jih vagam pa dvestopetdeset.

Jožetov dopis z Vrhnike ste gotovo vsi čitali z veseljem in zanimanjem.

Pa res zna lepo in podomače povedati. Človeka ob čitanju kar prevzame in bi bil najraje v njegovi kompaniji v domovini, posebno sedaj, ko tam že zvončklja pomlad v deželo.

Zdi se, da bo imela letos do novina precej obiskovalcev. Z vseh strani se pripravljajo in odpravljajo.

Svilenje v domovini bo lepo, težka bo pa ločitev nekaterim. Spominjam se rojaka, ki mi je lani pripovedoval:

— Deset, dvajset, trideset let sem se odpravljaj, slednjic sem pa le krenil na pot. Veš, mater sem imel še živo. Osemdeset let ji je bilo.

Ko sva se ugodala in si segla v roko, ni revala vedela kaj početi. Veš, da mi je šla struklje kuhat, take struklje kot sem jih najraje jedel, ko sem še v šoli hodil.

Jaz sem že pozabil nanje. Ona pa ni pozabila. Mati nikdar ne pozabi.

Vsak dan, ki sem ga preživel v domači hiši, je bil pa težji, kajti vsak dan je bil bližji slovesu.

Vedel sem, da bi me mati rada nekaj vprašala, slednjic mi pa nekega večera vendar reče:

— Saj še ne boš tako hitro sel, kaj ne?

— Kmalu, mati. Drugi teden. Saj veste, človek ima vsakovrstne dolžnosti.

— Ja, ja, — je pritrdila, verjeti pa kar ni mogla.

In usodnega jutra sva stala na pragu, kakor pred tridesetimi leti. Za roko me je držala kot da bi me hotel pridržati še za tistih par dni življenja, ki ga ji je naklonila usoda. Jokati ni mogla več.

— Še veš, — je povzela, — še veš, pred tridesetimi leti, ko sva se tukaj poslovljala? In takrat sem ti rekla: — Nikdar več se ne bova videla. Pa mi je vedno nekaj govorilo v sreu, da se bova še. Zdaj ni več tistega glasu v meni. Pa z Bogom in srečen bodi. Zdaj pa res nikoli več.

Sunkoma sem se obrnil, kajti polile so me solze kot še nikoli. In nisem se več ozrl, vedoč, da še vedno stoji na pragu in gledaj za menoj.

Tisto slovo je bilo najbridkejše v mojem življenju.

Videl je seveda nisem nikdar več. Umrla je, še predno sem se vrnil v Ameriko.

Kratka Dnevna Zgodba

MLADEGA DOKTORJA SREČNI SEN

Kaj se vse ne dogaja na svetu! Ljudje premišljajo, čuvstvujejo, presojaajo in obsojajo. So srečni in nesrečni. Nekateri vse življenje molče, drugi pa o takih stvareh pišejo, vešah za šalo, vešah za res. Pričujejo vrste so vesela zgodba za res.

Mladi, nadebudni doktor Smola, vkljub zelo veliki nardarjenosti in izredni podjetnosti se vedno odvetniški koncipient, je bil zelo družaben človek. Ljubil je petje in smeh in bila kraljstva o tajnih duše, o literaturi, o gledališču in o umetnosti sploh. Sam je namreč nosil širok črn klobuk in črnobroben očala. Visoko je menda čital Nietzschejevo filozofijo o nadčloveku, a nad vse je z visokimi besedami in širokimi kretnjami mogel očarati in osupniti. Bodi omenjeno, da je nagibal precej k teatralstvu, in se je vselej mirno smehljaj. Na splošno bi mogli reči, da se je zanimal za vse, najmanj pa za dekleta.

Pomislite: prav v tem edinem nezanimanju pa ga je hotelo življenje omajati. En sam prijazen pozdrav je postal zaupni soden. Vse njegov poznejši hlad, hudobna muhavost in ponižujoči prezir ni izrazil pri mladeniču ničesar razen naraščajočega navdušenja in obnovevanja za mladega moža.

Skratka: nadebudni doktor se je kmalu znašel v položaju ženina in nikakor ni mogel dokazati dekletu, še manj njegovi materi, da to njegovo vedenje in morda kako preizkušnja ljubezni, temveč odkrito izraženo načelno nasprotje. Kruti zakon narave "iz malega raste veliko" se je tudi docela uveljavil. Na zimo so začeli mladenič domači pripravljati bala, mati je ginjena razkazovala natičene skrinje in na hiši, ki je bila del dote, so se začela razna mala popravila.

Doktor je bil obupan: on, mlad človek, bodoči kulturni delavec, doktor Smola, naj se pripravlja na kariero v takem položaju. Kje najti meč, da preseče ta ostudni voz, v čigar središču je tičal, kje najti re-

šitno misel za razčiščenje položaja? Morda bi vsak mož zahteval Boga, da bi brez truda sedel kot gospodar v lično vilo, ne oziraje se na okoliščine in vest. Nadebudni mladenič pa je bil človek najidealnejših misli in dejanj. Lahko bi se celo reklo, da ni bil človek tega sveta. Poleg čistega idealizma je bil v njem del duha bodočih dob. Njegovi načrti so bili načrti velikega, samoniklega, morda revolucionarnega moža. Mladi mož pa je tudi dobro poznal vse težke ovire bodisi ljubezenskih ali že zakonskih zvez pri slehernem resnem delu. Položaj je bil torej na koncu koncov bolj nevaren kot nevarčen.

Lepega zimskega dne, ko je bil že ves sredi težkih problemov, je srečal prijatelja Pavla, mehko mušketeriskega duha, ki ni sicer nikdar preživljala težkih bojev, pač pa že v gimnazijskih letih rodila dokaj prelepih, do neke mere celo klasičnih pesmi (med njimi tudi nekatere epopeje), ki so vodile misli celo mirani v narocje. (Pesmi se žal niso ohranile, pač pa jih omenja nek mlad doktor v svoji nedavno izšli doktorski disertaciji.) Mirno in iskreno je pozdravil Smola in izrazil resno zaskrbljenost spričo njegove vidne oslabelosti, ki jo je kazal v zadnjem času.

Te je odprlo zatvornice težko zadržanih besedam tlačene sra. Smola je govoril vso ure. Mirno so zablesčale luči, snežinke so se vrtinčile, veter jih je veselo preganjal. Doktor Smola pa se odkrite glave navdušeno mahaje izpovedoval:

"Tako je z menoj. In veš, prijatelj, se hropeč zbudim, v areni življenja stojim; okoli mene — to je grozoten pogled — same zveri, divje zveri. Ne ena, deset jih je. — Trenotki borbe. — Gledalec — zastavlja dihi — smrtna tišina — lasje se ježe. Zverine davim, s temile rokami jih ... Potem, prijatelj, vzkliki in ploskanje, evetje dežuje; za lovorjevimi vencem stopam jaz — zmagovalec — od vseh obhvalovan ..."

"Grozno, hočem reči — pre-

krasno," je vzkliknil Pavle, ko da je prevzel od veličine priporov. Pastrani je premiril tovarisa. "Toda pokrij se, prosim te, prijatelj, saj je vendar mrz, in umiri se, prosim. Vedno sem slutil, da si velikani!" je pristavil zaskrbljen. Mladi doktor je nadebudno uprl v daljo iskreno se oči.

"Da, prijatelj, kako krasno bi po dobljeni lepi zmagi lahko zaspal. A, poslušaj, takrat leže name neznanska teža; saj jaz sem jetnik! Jaz sem žrtve. Tovarš, jaz niti stopiti ne bom mogel v areno. Poslušaj me: mene večje hudobni jeziki, jaz sem — ženin! Slišiš: ženin! Jaz sem ko lev v kletki! Zapečaten! O, ironija usode!"

V ozki ulici, kamor je zavil Pavle iz previdnosti, zakaj dr. Smole je postajal izredno razburjen, sta se poslovala. Mladi doktor je bil očitno utrujen. Pavle pa je odhajal poln resnih skrbi za nesrečnega, tako globoko vznemirjenega prijatelja.

Čas je potekal, zabrisal to in ono, a nesreče dr. Smole se ne. Zgodilo se je, da je neko noč stala luna srebrne tenčice in jih navesila ob okna, za katerimi je mirno spal mladi nadebudni doktor po veseli pustni noči.

V sanjah je minilo že celo leto.

Iz dalje je plesal spet pust v deželo, toda to pot tako, ko da je leto milosti zasijalo nad belim mestom, ob že regulirani strugi.

Dobri Pavle je rešil duhovnega velikana Smola gotove smrti, žrtvoval se je na oltar domovine, za duhovni blagor male dežele; pridobil je mladitko s pomočjo vrazjih zvijač zase in jo poročil iz goreče ljubezni.

Junakičin je izžival po vrsti prav lepa dejanja, vplival poguma in dobrih misli v mlada sra. Nešteto zarok so razdrli, celo nekaj ločitev zakona je bilo izvedenih. Može in mladeniči so se namreč z vsem srecem posvetili svojim poklicem, po Smolinem vzgledu.

On sam pa je preskočil domače ograde, postal zmagovalec v areni življenja. Duhovno je vidno obogatel, vrnil se je z večjimi črno obrobjenimi naočniki in širšim klobukom. V tujini je vneto gojil svojo vsestransko zanimanje. Izpopolnil se je v stotih malih stvarih, (začel se je zanimati tudi za dekleta), pričel pa se je poleg tega tudi pleskarstva. Z intenzivno barvo je prepleskal zarje novega kulturnega dne v zapletni deželici. Po mnogih uspešnih delih se je umaknil v zatišje in postal čudak: ni ljubil več smeha, ne petja, ne ljubezni — razen širokournih novinarjev in poročevalcev.

Pomlad se je v tem blagoslovljenem letu kmalu raztegnila. Zelo zgodaj je pregnila vlažna vzpetina, za zametnim zelenjem je zavesila prazno večjeje, posula prvo evetje ob polih, med polji so se poigravali vetri, zažuboreli so potoki, zakukale so kukavice ... Bila je pravecata pravljina pomlad!

V Gruberjevem kanalu pa so našli mrtvo dekle. Bila je baše polzmedena, zadnje čase se je nemo pogrzelala v daljše meditacije. Često je še govorila o lepih gorskih večerih, o šelestju lip in bolečini srca. Večkrat je prebirala Nietzschejeve sestavke. Zadnje čase je vidno slabela. Zelo rada se je sprehajala ob Ljubljani. Dejali so, da je po nesrečnem naklju-

ču pala vanjo. Položili so jo v pomlajeno prst. Ljudje pa so šepetali, da ji je nekdanje nade budil odvetniški koncipient, mladi doktor Smola.

Za pogrebom so se poleg ostalih vrstile dolge procesije predobrih mamic. Nič klepetanja ni bilo, urno so drsele jagode rožnih vencov. Bog ve, da ne za pokojnično dušo, temveč za njihovo lastno pamet.

Dr. Smola se je zbudil v živo pepelnico jutro in zastrel v februarjski vlažni sneg, vedro razpoložen po prijetnih sanjah.

NAZNANILO

Rojakom po Pennsylvaniji (posebno v Alleghany, Cambria in Somerset okraju) na znanjamo, da jih bo obiskoval naš novi potovalni zastopnik FRANK AHLIN.

Rojake prosimo, naj mu poskušajo ustreči pri uabiranju naročnine.

Uprava Glas Naroda

Razne vesti.

NAZADOVANJE PORODOV NA POLJSKEM.

V poljskem sejnu je imel nedavno minister za socialno skrbstvo, Kosciowski ekspozice, v katerem je prikazal nazadovanje narasčaja prebivalstva. V zadnjih časih je naravni prirastek padel za celih 20 odstotkov.

VOLK V ŠOLI.

V vaški šoli pasedbine Kna je ob Bugu so doživeli te dni nenavadno reč. Neki lačen volk, ki ga je po vaških poteh gonil velik pes, se je zatekel najprej na dvorišče ljudske šole in je od tam pobegnil v razred, ko so otroci šli na odmor. Otroci so padli po volku s palicami, učitelj pa je prinesel

puško in zver ustrelil. Ranjeni volk se je umaknil v kot razreda, kjer je kmalu podlegel ranam.

JAPONSKE GEJŠE V PEKINGU.

Iz Pekinga poročajo, da se je začela velika invazija gejš v Peking. Gejše potujejo v staro kitajsko prestolnico zaradi tega, ker so izgubile kruh doma, kajti Japonci zapirajo po vrsti zabavišča ne le v ožji demovini, ampak tudi na Koreji in v Mandžukiju. Vsak dan prihajajo gejše trumoma v Peking in odjedajo kruh ple-salkam in strežnicam v barih, ki so opravljale to delo leta in leta.

Doslej so bile v Pekingu v barih in čajarnah zaposlene po-

večini Rusinje. Zaradi japonske konkurence bodo kmalu popolnoma odrajen v stran, kajti od 1. aprila dalje se mora-jo na japonski ukaz zapreti vsa plesišča in čajarne v demovini. V Pai Kungu (beli palači v Pekingu) ki je prvo nočno zabavišče Pekinga, je zdaj zaposlenih samo še šest Rusinj, zato pa kaže svoje produkcije že 50 japonskih in korejskih plesalk.

TEKMA S SAMOKOLNICO.

V Avstraliji so štiri močje sklenili stavo, da bodo s samokolnico prepotovali ves svet. Razume se, da bodo čez morje potovali na ladji in da takrat ne bodo vlačili samokolnice. Stavili pa so, da bodo s samokolnico potovali tako, da bodo drug za drugim vlekli samokol-nice en kilometer drug pred drugim. — Čemu bo to dobro, ne vemo.

Poučni spisi:

AHN'S NEW AMERICAN INTERPRETER. — Trda vez. 279 strani. Cena \$1.10
Učna knjiga za Nemce in za one, ki so nem-
šine zmožni.

AMERIKA IN AMERIKANCI. Spisal Iter. J. M. Trunk. (608 strani.) Trdo vezano
Opis posameznih držav; prieljevanje Slo-
vencev; njihova društva in druga naravne
stanove. Bogato ilustrirano.

ANGLEŠKO SLOVENSKO BEKILLO. Sestavlil dr. F. J. Kern. Vezano. Cena \$2.00

BURSKA VOJSKA. 95 strani. Cena 40c.

BODOČI DRŽAVLJANI naj naroč- knjičice —
"How to become a citizen of the United
States".
V tej knjižici so vsa pojasnila in zako-
ni za naseljene. Cena 35c.

BREZPOSELNOST IN PROBLEMI SKRBSTVA
ZA BREZPOSELNE. 75 strani. Cena 35c.

DENAR. Spisal dr. Karl Engliš. 236 strani
Denarni problem je zelo zapleten in težaven
in ga ni mogoče storiti vsakomur jasnega.
Pisatelj, ki je znan češki narodno-gospodarski
strokovnjak, je razkri svoj delo tako,
da bo služilo slehernemu kot orientacijski spis
v denarju. Cena 80c.

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK, spisal Franjo Du-
lar. 278 strani. Cena trda vez. Cena \$1.50
Zelo koristna knjiga za vsakega živinorejca;
opis raznih bolezni in zdravljenje; slike.

DO ORHIDA DO BITOLJE. 104 strani.
Zanimiv potopis s slikami iz tistih krajev naše
stare domovine, ki so Slovincem le malo
znani. Cena 70c.

GOVEDOREJA. Spisal R. Legvari. 143 strani.
S slikami. Cena \$1.25

IZ TAJNOSTI PRIRODE. 83 strani.
Poljudni spis o naravoslovju in zvezdoznan-
stvu. Cena 50c.

KOKOŠJEREJA. Sestavlil Valentin Razinger. 64
strani. Cena trdovez 50 Broš. 35

KRATKA SRBSKA GRAMATIKA. 68 strani.
Cena 30c.

KRATKA ZGODOVINA SLOVENCEV, HRVA-
TOV IN SRBOV. 93 strani. Cena 30c.

KNJIGA O LEPEM VEDENJU. (Urban.) Vez. Cena \$1.25

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU. 111 str. Cena 50c.

KURČNA RAČUNICA. Trda vez. 144 str.
Navodila za izračunavanje okroglega, rezane-
ga in tesnega lesa. Cena 75c.

LJUDSKA KUJARICA, najnovejša in praktična
zbirka navodil za kuhinjo in dom. Cena 50c.

MATERIJA in ENERGIJA. Spisal dr. Lavo Čer-
metj. S slikami. 190 stran. Cena \$1.25
Nauk o atomih, molekulah in elektronih. Po-
ljudno pisana razprava o izmenjavi energije
in snovi.

MLEKARSTVO. Spisal Anton Povc. S slikami.
108 strani.
Knjiga za mlekarje in ljubitelje mlekarstva
sploh. Cena \$1.00

NAROD, KI IZUMIKA. 101 strani
Poljuden opis najzgodnejšega naroda na sve-
tu, njegove šege in navade. Cena 40c.

NAŠE ŠKODLJIVE ŽIVALI v PODORI in BE-
SEDI. Opisal Fran Urjavec. 224 strani. Broš. Cena 40c.

OBRITNO KNJIGOVODSTVO. 258 strani. Vez. Cena \$2.50
Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stavbno,
močno in strojno ključavnicearstvo ter žele-
zodarstvo.

ODERITJE AMERIKE, spisal H. MAJAR. Trije
deli: 162, 141, 123 strani. Cena mekko vez.
Poljuden in natančen opis odkritja novega
sveta. Spis se čita kakor zanimiva povest ter
je sestavljen po najboljših virih. Cena 50c.

PRAKTIČNI RAČUNAR. Trda vez. 254 str. ...
Priloga knjižici, ki vsebuje vse, kar je pri-
nakalni in prodajni potrebno. Cena 75c.

PROBLEMI SODOBNE FILOZOFIJE
Spisal dr. F. Veber. 341 strani.
Knjiga toplo priporočamo vsakomur, ki se
hoče seznaniti z glavniimi črtami sodobne
filozofije. Cena 70c.

RUSKI REALIZEM. Spisal dr. Ivan Prijatelj. 413 strani.
V knjiži so opisani predhodniki in dejalni ute-
meljitelji te svojevrstne ruske struje. Cena \$1.50

SPOMINI (1918-1920). Jože Lavčičar. 243 strani.
V tej knjiži očuja naš znan potopisec župnik
Lavčičar spomine na svoja brezštevilna po-
tovanja. Cena \$1.50

SPLOŠNI PODUR, KAKO OBDELOVATI
IN IZBOLJŠATI POLJE IN VRTOVE. Cena broš. Cena 50c.

SLOV.-ANGLEŠKI IN ANGLEŠKO-SLOVEN-
SLOVAR. 148 strani. Cena 90c.

SLOVENSKO-NEŠKI SLOVAR. 143 str.
Druga polovica knjiže vsebuje nemško-slo-
venski slovar in kratko slovnico slovenskega
in nemškega jezika. Cena 40c.

UVOD V FILOZOFIJO. Spisal dr. Franc Veber. 352 strani. Cena 75c.

UMNI KMETOVALEC. Spisal Franc Povc. Cena broš. Cena 50c.

VELIKI VSEVEDEŽ. 144 strani.
Zbirka zanimivih in kratkočasnih spretno-
sti; burke in šalvije poskusi; vedeževalna ta-
bela; punktiranje; zastavice. Cena \$1.45

VODNIKI IN PREKOKI. 128 strani.
Knjiga je izšla v založbi Vodnikove družbe
ter vsebuje življenjepisne moj. ki so s svojim
delom privedli slovenski narod iz anženstva
v svobodo. Cena 80c.

ZNANSTVENA KNJIŽNICA. 78 strani.
Zanimivosti iz ruske zgodovine in natančen
opis vojaške republike zaporoških kozakov.
Cena 50c.

ZDRAVILNA ŽELIŠČA. 62 strani. Cena 50c.

VERNE DUŠE V VICAH
Spisal Prosper Merimee. 80 strani. Cena... 39
Eden najboljših spisov francoskega mojstra.
vzeta iz našega kmetijskega življenja.

VOLK SPOKORNIK (spisal Franc Melko; s
slikami) \$1.00
Trda vez. 1.20

ZADNJI DNEVI NESREČNEGA KRALJA 60c

Kuharske KNJIGE

LJUDSKA KUJARICA

Najnovejša zbirka
navodil za kuhinjo
in dom. Cena 50c.

KUHARICA

965 navodil, 255
strani. Cena: broš.
\$1.25, vez. \$1.50

SLOVENSKA KUJARICA

Najpopolnejša iz-
daja, 728 strani.
Cena \$8.00

VAŽNO ZA NAROČNIKE.
Poleg našega je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prvi
deliška pomeni tveganje, druga dan in tretje pa leto. Da nam pri-
služi neupotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skuhate naročni-
no pravčasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo
pa plačajte plačniku zastopniku v vašem kraju ali pa kateremu izmed
zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravi-
čeni obiskati tudi druge nastave, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin	OHIO: Barberton, Frank Truba Cleveland, Anton Debel, Olga, Bart Hogge, Jacob Remka, John Slanah Gleard, Anton Nagode Lorain, Louis Balant, John Kravc Youngstown, Anton Kikelj
COLORADO: Pueblo, Peter Collig, A. Sarrid Walsenburg, M. J. Savak	OKZGON: Oregon City, Ore. J. Koblar
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič	PENNSYLVANIA: Bewemer, John Jevnikar Broughton, Anton Ipavec Conemaugh, J. Bresovec Coverdale in okolica, Mrs. Evans Rupali Export, Louis Supančič Farrel, Jerry Okorn Forest City, Math Kram Greensburg, Frank Novak Homer City, Fr. Fofenchak Johnstown, John Polanec Krayn, Ant. Taušelj Lawrence, Frank Balloch Midway, John Zest Pittsburgh in okolica, Philip Progar Steelton, A. Kren Turtle Creek, Fr. Schiffrer West Newton, Joseph Jovan
ILLINOIS: Chicago, J. Berčič Cicero, J. Fabian (Chicago, Ch. v v in Illinois) Joliet, Jennie Bambich La Salle, J. Spellich Mascoutah, Frank Augustin North Chicago in Waukegan, Matk. Waršek	WISCONSIN: Milwaukee, West Atila, Fr. Mak Sheboygan, Joseph Kikelj
MARYLAND: Kittmillier, Fr. Votopivec	WYOMING: Rock Springs, Louis Truher Diamondville, Joe Rolich
MICHIGAN: Detroit, L. Plankar	
MINNESOTA: Chisholm, Frank Goude J. Lehartov Ely, Jon. J. Peschel Eveleth, Louis Goude Gilbert, Louis Vencel Hibbing, John Povc Virginia, Frank Hrvatic	
MONTANA: Roundup, M. M. Farnan Washoe, L. Champa	
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick	
NEW YORK: Gowanda, Karl Strahin Little Falls, Frank Mak	

Vsek zastopnik tudi potrdilo na svo-
to, katere je prejel. Zastopnik tudi
priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

ŠKRJANČEK

ROMAN IZ ŽIVLJENJA ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. M.

39

Gunnar Franku Soltan — tako se je pisal mladi mož — stavi še nekaj vprašanj in Soltan mu mirno odgovori vse, kar je bil vprašan.

Anita ga sliši, ko reče:

"Ako me gospoda hoče poskusiti — storil bom vse, kar mi je mogoče."

"Ali pa ste dovolj vajeni voziti?"

"Glede tega ste lahko brez skrbi. Še kot popolnoma mlad fant sem imel pravico voziti avtomobil, sem prevozil Berlin počez in po dolgem, sem vozil z "Mercedesom" čez celo Nemčijo v Italijo, prevozil Švico in se peljal čez najvišje prelaze in po celi Nemčiji na zemljevidu poznam vsak kraj."

Anita in Gunnar ga z zanimanjem poslušata.

"Četudi še nikdar niste bili uslužben kot sofer?"

Soltanovo čelo zardi.

"Mercedes je bil nekoč last mojega očeta. Sicer pa sem vozil tudi "Studebaker" svojega svaka in sem bil na dolgih njegovih potovanjih njegov sofer."

Anita in Gunnar se vprašujoče spogledata. In Frank Soltan ve, da je ta pogled odločil o tem, ali bo dobil službo ali ne. Vpraša se, ako pista mogoče oba medsebojno zaročena. Mož in žena prav gotovo nista bila, tudi ne brat in sestra. Viskala sta se, toda drugače sta si morala biti zelo blizu.

Predno pa pride do kakšnega zaključka, pravi Gunnar:

"Torej gospica baronesa Seebach vas vzame v službo in jaz kot njen svetovalec morem samo reči, da ste na mene napravili zelo dober utis. Ker pa ne bi hotel, da bi samo ta utis pri tem odločeval, bi vseeno vprašal, ako morete navesti kaka priporočila."

Frank Soltan nekoliko pomisli; potéze na njegovem obrazu se zategnejo, kot bi moral odvrtni kako zapreko.

Slednji pa pravi odločno:

"Priporočil mi ne primanjkuje, toda z ozirom na svojo svaka in svojo sestro bi vas prosil, da ne poveste, ako pri njih o meni poizvedujete, da sem pri vas prosil za mesto soferja. Meni bi to bilo vseeno — mislim, da more vsakdo opravljati vsako pošteno delo — toda moj svak in sestra sta nekoliko visoka. Moja sestra me ima tako rada, da ji je mučno, ako bi vedela, da nimam dobrega življenja, moj svak pa se mora ozirati na trgovske in družabne razmere. Prosim samo zato, da molčite, da sem se pri vas ponudil za soferja. Morete samo povedati, da sem v vaši hiši vprašal za kako službo in da ste hoteli zaradi tega kaj izvedeti o meni."

"Dobro, to željo vam bomo radi izpolnili. Častno je to, da svoj življenjski boj sprejmete na ta način, ker si ga ne morete drugačnega izbrati. Dam vam svojo besedo, da ne bom ničesar omenil, kakšna je vaša služba."

Nato izroči Frank Soltan Gunnarju več naslovov.

"Ali je gospoda mogoče dobiti po telefonu?" vpraša Anita, ker ji gorela želja iz oči, da bi vzela v službo tega soferja.

Soltan se uljudno prikloni.

"Seveda, milostljiva gospica, telefonske številke so poleg naslovov."

Gunnar se nasmeje.

"Tako, bom pa takoj telefonično vprašal."

In obrne se k prodajalcu, ki je stal zadaj, ter vpraša: "Ali smem nekaj pogovorov tukaj pri vas opraviti?"

Prodajalec pelje Gunnarja v sosedno sobo, kjer je bil telefon in tako je Anita nekaj časa sama s Frankom Soltanom in ga nekoliko v zadregi pogleda.

"Sicer ni potrebno, da gospod Lundstrom o vas poizveduje, toda je tako natančen in vesten."

"To je njegova dolžnost, milostljiva gospica. Toda zahvalim se vam, da mi tudi brez tega zapnete."

Anita se vzravna.

"Napravili ste zelo zaupljiv utis in vse, kar ste nam povedali, zveni častno in zanesljivo. Imeti moram soferja, na katerega se morem zanesiti, kajti sama se na vožnjo z avtomobilom prav nič ne razumem. Pa vendar sem mnogo na potu."

"Milostljiva gospica, morete se mi popolnoma zaupati; vse bom napravil, da vas zadovoljim."

Njen obraz se nekoliko zgane.

"Kako žalostno je to, da ne morete dobiti druge, primernejše službe."

"Človek ne sme biti izbirljen. Zato sem šel v veliko srečo, ako me vzamete v službo."

Lahen nasmeh se zaziblje okoli njenih ustnic in Franku Soltan se zdi ta nasmeh še čarobnejši kot njena mila mična postava.

"Ako dobi ravnatelj Lundstrom zadovoljiva poročila o vas, o čemur ne dvomim, se morete smatrati, da ste že vzeti v službo."

V njegovih modrih očeh je gorek, hvaležen izraz.

"Milostljiva gospica, zelo ste dobrotljivi ter se vam iskreno zahvalim za vaše zagotovilo. Priporočila bodo vsa dobra, o tem sem prepričan."

"Ali si hočete medtem ogledati avtomobil, ki sem ga kupila in katerega boste mogoče vozili?"

"Zelo bi vam bil hvaležen za to."

Anita ga pelje k limuzini in Soltan jo ogleduje z večimi očmi, preskusi motor in druge priprave, nato pa še naglo pregleda obod. Ko se Soltan zadovoljivo izrazi o avtomobilu, pravi Anita smeje:

"Poglavitna stvar za mene je obod. Ali ni lep?"

Soltan si sedaj še tudi natančno ogleda obod in se nasmeje.

"O, da, krasen je — kar najbolj primeren za mlado in odlično damo. Še soferjem se more peljati šest ljudi."

"Tako je. Največ pa bom avtomobil sama rabila z dvema otrokoma."

Soltan se zgane, nato pa pravi malo v zadregi:

"Oprostite, milostljiva gospa — mogoče sem vas napačno nagovoril."

Anita se poredno nasmeje.

"O, ne; otroka sta moje polsestre, ki tudi stanuje na Lindeku. Toda otroka se mnogo rajše peljeta z menoj, kot pa s svojo materjo."

(Dolga prihodnja)

NAJNOVEJŠI PARNIK HOLLAND AMERICA PROGE

Slika nam predstavlja največji in najmodernejši parnik Holland-American proge "New Amsterdam", ki se bo v kratkem podal na svojo prvo vožnjo v Ameriko.

Živali in rastline "poznajo" čas

Nekateri znanstveniki so zadnje čase precej pečajo z vprašanjem, kako ljudje, živali in rastline poznajo dnevni ali letni čas. Celo rastline kažejo nekaj, kar dokazuje, da zaznajo, kakšen je čas. Navajamo članek, ki obravnava to vprašanje.

Zdi se, da živali precej pogosto poznajo čas. Vzemimo na primer le kresnice, ki se navadno svetijo in žare le ponoči. Če jih pa zapremo tako, da so noč in dan v popolni temi, bomo vseeno kmalu zaznali razliko: živalice namreč na vse moč žare, kadar je zunaj noč, kadar pa se zunaj začne daniti, pojema tudi njihova svetloba. Nekaj podobnega opazamo tudi pri nočnih metuljih. Te žuželke imajo to lastnost, da svoje oči lahko prilagodijo noči in dnevu, zaradi česar potem dobro vidijo ponoči, ko pa svoje oko nekoliko spremeni, vidijo zopet podnevi. In učnjaki so na podlagi opazovanja dognali, da se metuljevo oko v tem smislu spreminja tudi, če je metulj zaprt v posodi, kjer je svetloba vedno enaka. Zanimivo je opazovanje neke morske živali, ki je podobna sipi ali polipu. Ta živalica ima lovke, s katerimi se oprijemlje pečin in kamnov, kadar nad njimi valovi morská plima. Kadar pa začne nastopati oseka, takrat žival skreči lovke stisne pa tudi svoja usta ter se vsa zvije. To dela žival za to, da je morskí valovi ne nosijo sem ter tja. Ko so živali dali v akvarij, so opazili, da je raztegnila lovke vedno takrat, kadar je zunaj nastopala plima, da pa se je vedno vsa skrčila, kadar je nastopala oseka. Šele čez dolgo časa je živalica "opazila", da je njena previdnost v akvariju odveč.

Najbolj natančno so opazovali čebele. Dognali so, da je vse to res, kar so na čebelah že poprej opazovali. Vsak dan so vedno natančno ob istem času prihajala na krmišče. Pozneje so poskusili, ali bodo čebele spoznale svoj čas tudi takrat, kadar bodo v prostoru, kjer bo vedno temna svetloba. Tudi ta poskus se je posrečil. Potem so mislili, da čebele nekako stojé pod vplivom zračne

šestih zvečer. Nekatere cvetlice, ki cveto le ponoči, kakor na primer svetlin, se odpro čebelah šele zvečer.

Tudi rastline imajo svojo sončno uro. Rastline odpirajo svoje cvete po stanju sonca in po svetlobi v teku dneva. Prav tako, kakor je s cvetovi, je tudi s posameznimi listi teh rastlin. Na primer hloh svojo liste ves dan nastavlja sončnim žarkom, zvečer pa jih povesi. Kako pa stori rastlina, ki je noč in dan izpostavljena vedno enaki svetlobi? Poskusi so pokazali, da tudi v vedno enaki svetlobi nekaj časa svoje liste nastavlja in jih razprošira, kadar je zunaj beli dan, da pa jih povesi, kadar je zunaj noč, da si je v njegovi shrambi vedno enaka svetloba. Rastline so prav tako poskušali kakor poprej čebele, pa so dognali isto, kar prej pri čebelah.

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO

NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

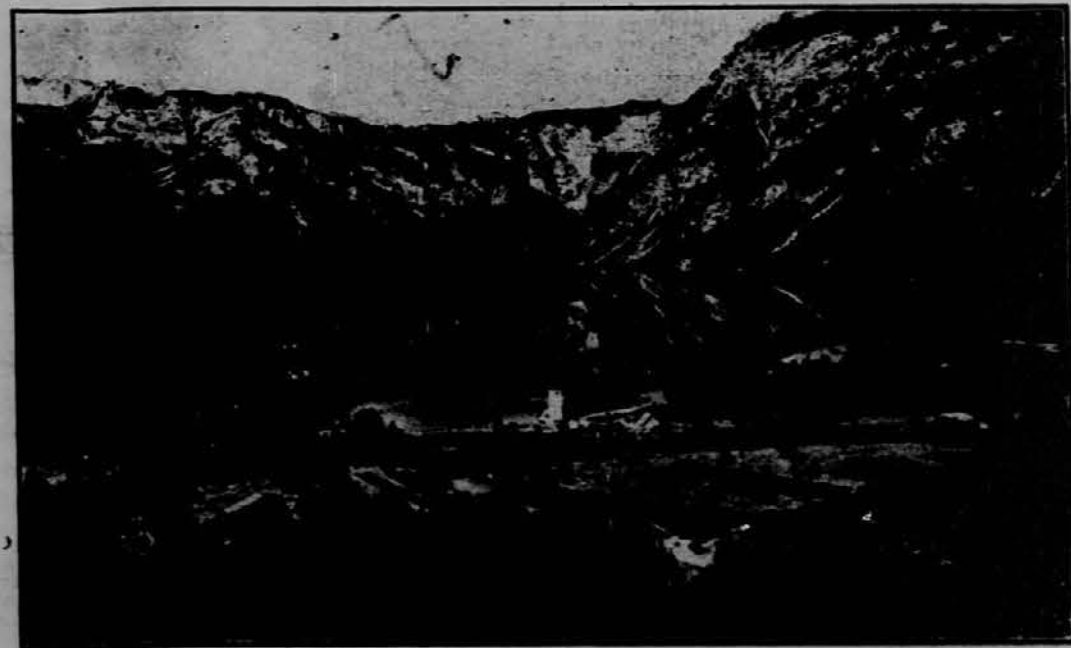
DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena	30
GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena	25
EUMOKESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena	30
Toda vez. Cena 1.—	
12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena	25
PO STRANI KLOBUK. 150 strani. Cena	50
POL LITRA VIPAVCA. spisal Felgel. 136 str. Cena	60
PREDTIRŽANI. PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena	25
SANJSKA KNJIGA	60
SLOVENSKI SALJIVEC. 100 strani. Cena	40
SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena	90
TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena	70
TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena	30
TRENUTEK ODDIHA (Knjiga vsebuje tudi šaligro "Vse naše"). 189 strani. Cena	50
ŽENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena	45

TE KNJIGE LAHKO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

16 WEST 18th STREET

NEW YORK, N. Y.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

lah. Dejstvo torej je, da imajo živali in rastline sposobnost poznati čas, da si se je zgodilo, da pri vseh rastlinah tega niso mogli dognati. Zgodilo se je tudi, da so nekatere rastline čez 14 dni "pozabile" na čas in so se začele ravnati le po svetlobi v njihovi poskusni kamri.

KAKO ŠIRIJO KULTURO V PRAGOZDOVIH.

Zanimive podatke beremo v nekaterih listih, kako v pragozdovih Brazilije na miren način širijo kulturo.

Orjaški in neizmerni pragozdovi Brazilije so dolga stoletja bili docela nepriskani. Šele od leta 1910 so jih začeli po načrtu preiskavati. Čeprav pa v teh pragozdovih prebivajo divji Indijanci, vendar kultura belih ljudi prihaja med nje na docela miren način in brez vsakršnega orožja. Da je ta način pridobivanja Indijancev za kulturno življenje najboljši, tega se brazilska vlada že od vsega početka zaveda. Zato tudi Brazilija nikdar ni uporabljala nasilnih sredstev zoper Indijancev.

Vsakogar pa se spleča povedati, kako mirno tamkaj beli človek pridobiva Indijance. Na gozdnih obronkih delajo takomenovane "vabe." Beli ljudje si tam izberejo kako visoko drevo, ki je posebno dobro vidno ter nanj obesijo polno lepih stvari. Izbero si za te obeske take stvari, kakršne imajo Indijanci Južne Amerike posebno radi. Ko so prišli divji Indijanci in videli tamkaj razobešene tako lepe stvari, jih pobere in odnese. Nihče jim tega ne šteje v zlo. Ko so pobrali z drevesa vse, drugo jutro najdejo nove stvari, nakar tudi te odnese. Tako se Indijanci počasi navadijo hoditi k tistemu drevesu, kjer je vedno kaj za nje.

Ko so divji Indijanci že do dobri navajeni tistega drevesa in se večkrat zbirajo pod njim, takrat se beli kulturososeci lotijo drugega sredstva. Visoko v vejah tistega drevesa napravijo skrivališča, kjer človek lahko dalj časa udobno sedi. Tja gori potem pošiljejo Indijance, ki pripada h kakemu takemu rodu, ki je že prijatelj bele civilizacije. Ta ima potem nalogo z visokega drevesa v indijanskem jeziku svojim se divjim rojakom, kadar se zbere pod drevesom, dopovedati, kar je treba, da se več ne boje belih ljudi in da se z njimi sprijaznijo.

Pravijo, da so se te vabe za Indijance kar dobro obnesle. Že v najkrajšem času se doslej divji Indijanci dajo poučevati v evropski civilizaciji. Vedno se prihajajo nova darila in beli ljudje skrbé zlasti za to, da so Indijanci deležni zdravniške pomoči, če so jo potrebni. Tako nastaja prijateljstvo med belimi in rdečimi vedno ožje in trdnje.

Te vabe so v teku let pro-

Pišite nam za cene voznih in tov. rezervacij kabin in pošiljila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York

KRETANJE PARNIKOV SHIPPING NEWS

9. marca: Queen Mary v Cherbourg

11. marca: Bremen v Bremen

12. marca: Roma v Genoa

16. marca: Normandie v Havre

18. marca: Europa v Bremen

19. marca: Vulcania v Trst

23. marca: Queen Mary v Cherbourg

26. marca: Rex v Genoa

11. de France v Havre

30. marca: Normandie v Havre

Aquitania v Cherbourg

1. aprila: Bremen v Bremen

2. aprila: Conte di Savoia v Genoa

6. aprila: Queen Mary v Cherbourg

Paris v Havre

9. aprila: Saturnia v Trst

14. aprila: Europa v Bremen

Aquitania v Cherbourg

16. aprila: Rex v Genoa

22. aprila: Lafayette v Havre

Berengaria v Cherbourg

27. aprila: Bremen v Bremen

Roma v Genoa

30. aprila: Queen Mary v Cherbourg

11. de France v Havre

Paris v Havre

Conte di Savoia v Genoa

drle že sila globoko v brazilske gozdove. Ker pa so ti pragozdovi sila razsežni, bo trajalo seveda še mnogo let, preden bodo s kulturo belih seznanjeni vsi divji indijanski rodovi, ki prebivajo v pragozdovih. Vsekakor pa je ta način širjenja kulture mnogo lepši in izdatnejši in kulturnejši kakor pa zganje in puška, s čemer so Angleži civilizirali Indijance v Severni Ameriki.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.